

Pfv.III.20.795/2013/5.szám

A Kúria dr. Pataky Csaba ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felperesnek, jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt, a Mezőtúri Városi Bíróság előtt 2.P.20.232/2010. szám alatt megindított és a Szolnoki Törvényszék 2013. január 30. napján meghozott 7.Pf.21.228/2012/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében az I. és II. rendű felperes 2013. május 14. napján 67. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelme folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja, és kötelezi a felpereseket, hogy térítsenek meg az államnak felhívásra 383.000 (háromszáznyolcvanháromezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2010. augusztus 31. napján előterjesztett keresetlevélben az I. rendű felperes 3.000.000 forint nem vagyoni és 384.000 forint vagyoni, a II. rendű felperes 446.657 forint vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A perköltség összegénél kérték figyelembe venni a 205.605 forint előzetes szakértői költséget. Előadták, hogy az I. rendű felperes 2008. október 18. napján a ... számú főközlekedési úton a II. rendű felperes tulajdonát képező gépkocsival közlekedett. A ... kilométerszelvény közelében a menetirány szerinti jobbra ívelő kanyar után balra nagy ívben kíván egy bevezető földútra fordulni. A felező vonal mellé húzódott, irányjelzést alkalmazott, sem a baloldali visszapillantó tükörből, sem a gépkocsiban elhelyezett tükörből nem észlelt forgalmat. A kanyarodást meg kívánta kezdeni, de még nem kezdte el, amikor az alperes által biztosított gépkocsi - ami a megengedett 90 km/óra sebességet túllépve közlekedett - a járműve bal hátuljába csapódott. A balesetben részes másik jármű vezetője tisztában volt azzal, hogy egy nehezen belátható kanyarhoz közeledik, és hogy ott útkereszteződés is található, tehát számíthat arra, hogy a kanyarban lassan közlekedő, vagy álló

autóval találkozhat. A baleset következtében az I. rendű felperes nyolc napon túl gyógyuló, sőt maradandó sérülést szenvedett, melyből eredően nem vagyoni kára keletkezett. Vagyoni kár is érte a járműben volt vagyontárgyai illetve ruházata megrongálódása miatt. A II. rendű felperes kára abból származott, hogy a tulajdonát képező gépkocsi totálkáros lett, továbbá az I. rendű felperes kórházi látogatásával költségei keletkeztek. Álláspontjuk szerint az alperes által biztosított jármű vezetője megsértette a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját, 25. § (1) bekezdését, 26. § (1) bekezdés a) pontját, 34. § (4) bekezdés a) pontját. Keresetüket a Ptk. 346. § (1) bekezdésére alapították.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert álláspontja szerint a baleset bekövetkezéséért kizárólag az I. rendű felperest terheli felelősség. Az általa biztosított jármű vezetője már előzési, ezáltal elsőbbségi helyzetben volt, amikor az I. rendű felperes megkezdte a balra kanyarodást, miáltal megsértette a KRESZ 31. § (6) bekezdését. Vitatta az érvényesített kár felmerültét és összegszerűségét, a balesettel fennálló okozati összefüggését.

A Mezőtúri Városi Bíróság 2012. október 3. napján meghozott 2.P.20.232/2010/63. számú ítéletével a keresetet elutasította. Egyetemesen kötelezte a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek 243.000 forint jogtanácsosi munkadíjat, 30.800 forint perköltséget, és az adóhatóság külön felhívására 229.840 forint illetéket.

A keresettel érintett közúti balesetet illetően kifejtette, hogy az abban részes másik gépkocsi vezetőjével szemben a közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt indult nyomozást bűncselekmény hiányában szüntette meg a Rendőrkapitányság, mert részéről közlekedési szabályszegést nem állapított meg. Az ezt követően ugyancsak a Rendőrkapitányság előtt indult szabálysértési ügy azzal zárult, hogy a Mezőtúri Városi Bíróság az I. rendű felperessel szembeni szabálysértési eljárást megszüntette, mert a bizonyítás eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes nem szegte meg a KRESZ 31. § (6) bekezdésében foglaltakat, nem követte el a közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértését. Így a peres felek között vitatott volt, hogy a közúti balesetért kit terhel vétkesség. A per megindítása előtt eljáró szakértők egymástól eltérő álláspontra helyezkedtek. S.Z. szakértő szerint azért következett be az ütközés, mert a hátulról jövő gépjármű megsértette az előzési szabályokat. A szakértő szerint az sehol sincs előírva, hogy balra kanyarodás esetén mindegyik - baloldali, középső, jobboldali - tükörből is meg kell győződni arról, mi van a jármű mögött. S.Z. szerint balra kanyarodáskor vagy az előzés megkezdésekor a baloldali tükörbe kell belenézni. D.I. szakértő ezzel szemben azt az álláspontot fejtette ki, hogy az I. rendű felperes balra kanyarodáskor nem győződött meg a mögötte haladó gépkocsi helyzetéről. A szakértői vélemények

alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy műszaki módszerrel nem bizonyítható, az I. rendű felperes a jobboldali sáv melyik részén haladt. Azt sem lehetett bizonyítani, hogy balra fordulás megkezdése előtt az indexet működtette-e. A két szakértőt az elsőfokú bíróság tárgyaláson meghallgatta, de a gépkocsivezetők felelősségének kérdésében az ellentmondást nem sikerült feloldani, ezért kirendelte B.G. szakértőt, aki megállapította, hogy szakértői eszközökkel nem bizonyítható, hogy a balesetben részes másik gépkocsi vezetője megszegte az előzés szabályait. Az I. rendű felperesnek jól beállított visszapillantó tükrök segítségével módja lett volna figyelemmel kísérni a mögötte érkező jármű sebességét, távolságát, annak lassítási lehetőségét. A balra kanyarodás megkezdésekor a baloldali külső visszapillantó tükörből az I. rendű felperes nem feltétlenül láthatta a mögötte haladó járművet, különösen, ha az nem vett fel oldaltávolságot. A belső visszapillantó tükörből azonban a gépkocsinak láthatónak kellett lennie. A jobboldali külső és a belső visszapillantó tükrök segítségével a kanyarodás megkezdése előtt 8-10 másodpercen át követhető volt az I. rendű felperes mögött érkező jármű közlekedése, sebessége és elhelyezkedése. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. megkeresésre adott tájékoztatása szerint a ... számú főközlekedési út érintett szakasza nem minősül be nem látható útkanyarulatnak, mivel az útburkolat mellett sem a terepviszonyok, sem mesterségesen létrehozott felépítmény, sem véderdő vagy nagy kiterjedésű facsoport az útszakasz beláthatóságát nem veszélyezteti. A perben kirendelt szakértő szerint a balesettel érintett útszakaszon enyhe ívű kanyar található, a kanyar belső ívén út menti növényzet sem okoz takarást. Az előzés feltételeiről meg lehet győződni a kanyarban is. Az út hossz tengelyéhez képest az előzést ugyanúgy kell végrehajtani, mint egyenes útszakaszon. Ebből pedig az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az I. rendű felperest nem akadályozta az út kanyarulata és a mellette elhelyezkedő növényzet abban, hogy a gépkocsin lévő tükrök használata mellett meggyőződjön arról, hátulról milyen távolságban, hol helyezkedik el a mögötte közlekedő jármű. Az elsőfokú bíróság elfogadta B.G. szakvéleményét, mely szerint nem bizonyított műszaki szakértői eszközökkel, hogy a felperes szabálytalanul kanyarodott balra, de az sem, hogy az alperes által biztosított jármű vezetője megszegte az előzés szabályait. Ugyanakkor a szakértő leszögezte, hogy az kizárt, miszerint az alperes által biztosított jármű vezetője olyan gyorsan haladt volna, hogy az út kanyarulata miatt ne vette volna észre kellő időben az előtte haladó I. rendű felperes által vezetett gépkocsit. A szakértő szerint az I. rendű felperes járművének baloldali tükrekből nem lehetett a mögötte érkező gépkocsit látni, de a középső és a jobboldali tükörből látható volt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a belső és a jobboldali tükrök használata mellett az I. rendű felperes észlelhette volna az előzésben lévő gépkocsit, és ebben az esetben elhalaszthatta volna a balra

kanyarodást. Az I. rendű felperes megszegte a balra kanyarodás KRESZ 31. § (6) bekezdésében írt szabályát, körültekintés hiányában kanyarodott balra, és ez elkerülhetetlenné tette az ütközést. A súlyos vezetéstechnikai hiba az I. rendű felperes részéről olyan időben történt, hogy az alperes által biztosított jármű vezetője már sem megállni, sem kitérni nem tudott. Az alperes a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján mentesül a felperesek kárának megtérítése alól, mert az általa biztosított jármű vezetője részéről az az I. rendű felperesi magatartás, amit a kanyarodás során alkalmazott, elháríthatatlan külső oknak minősült. A bekövetkezett kárért az I. rendű felperes felelőssége állapítható meg, így az nem hárítható a balesetben részes másik jármű biztosítójára, az alperesre, és ezen alapult a kereset elutasítása.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a szabálysértési hatóság által megállapított tényálláshoz nem volt kötve, azt a bizonyítási eljárás eredménye alapján eltérően határozhatta meg (BDT 2003. 795.).

A perköltség tárgyában a rendelkezését a Pp. 78. § (1) és (2) bekezdésével indokolta a jogtanácsosi munkadíj körében utalva a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és az alperes kereset szerinti marasztalása végett a felperesek fellebbeztek.

A Szolnoki Törvényszék 2013. január 30. napján meghozott 7.Pf.21.228/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetemlegesen kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek 95.300 forint perköltséget, felhívásra az állam javára 304.850 forint eljárási illetéket.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az sem kiegészítésre, sem módosításra nem szorul. A tényállás nem tartalmaz olyan tény, ami nem bizonyított, illetőleg az elsőfokú bíróság mellőzte az egymásnak ellentmondó tények tényálláskénti megállapítását. Az érdemi döntést is helyesnek minősítette a bizonyítékok okszerű és logikus mérlegelése folytán. A szabálysértési eljárásban meghozott határozattal kapcsolatban utalt a Pp. 4. § (1) bekezdésére, ami alapelveként rögzíti, hogy a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. Az elsőfokú ítélet tényállása és a szabálysértési ügy tényállása azért tért el, mert a balesetben részes felek felelősségét, mulasztását tekintve a szabálysértési ügyben eljáró bíróság álláspontja eltérő volt. A szabálysértési határozattal ellentétes tényeket tartalmaz az alperes által biztosított jármű vezetője ellen indult büntetőeljáráásban meghozott nyomozást megszüntető határozat, illetve az ellene benyújtott panaszt elbíráló ügyészégi határozat is. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, miszerint az alperes

által biztosított jármű vezetőjének közlekedési szabályszegésére nincs bizonyíték, és a bizonyítékok mérlegeléséből az következik, hogy az I. rendű felperes magatartása, körütekintésének hiánya idézte elő a balesetet, minthogy megszegte a KRESZ 31. § (6) bekezdésében foglalt előírást. Az I. rendű felperes úgy kezdte meg a balra kanyarodási manővert, hogy azt megelőzően nem győződött meg arról: a mögötte haladó gépkocsi nem kezdte meg a járműve előzését, vagy kikerülését balról. Az I. rendű felperes balra kanyarodási szándékát - bizonyítottan - nem jelezte az irányjelző használatával. A bekanyarodás előtt nem hajtotta végre - kellő távolságban - a felezővonalhoz való besorolást. A nyomozás során és a perben kirendelt szakértők szakvéleménye megegyezett abban, hogy az I. rendű felperes jobb oldali visszapillantó tükör, vagy a belső tükör használatával beláthatta a gépkocsija mögötti útszakaszt. Bármelyik tükör használatával kellő körütekintéssel meggyőződhetett volna arról, hogy a mögötte haladó gépkocsi nem kezdett-e előzésbe. A szabálysértési ügyben felhasznált szakvéleményt készítő szakértő azon megállapításainak nincs konkrét bizonyítéka, hogy az I. rendű felperes előbb kezdte meg a balra kanyarodást, mint hogy az alperes által biztosított gépkocsival megkezdték az előzést, illetve, hogy ez a gépkocsi az ütközés előtt mintegy 100 km/óra sebességgel haladt. E szakvélemény a felperesek megbízásából készült, a szabad bizonyítás elve alapján az I. rendű felperes álláspontjának minősül, és nincs olyan bizonyító ereje, mint a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményének. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű felperesnek felróható a kára bekövetkezése, az az alperesre nem hárítható át. A Ptk. 346. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a felperesek a kárukat más személy felróhatóságának hiányában maguk kötelesek viselni.

A szakértői nyilvántartásra tekintettel alaptalannak minősítette a felperesek hivatkozását a perben kirendelt szakértő kompetencia hiányára.

A perköltség viselésére vonatkozó döntését a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésével és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelettel indokolta.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben elsősorban a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kereseti kérelmüknek megfelelő marasztalását kérték, másodsorban a másodfokú ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet a Ptk. 346. § (1) bekezdésébe ütközően utasította el a keresetüket, de az első- és másodfokú ítélet sérti a Pp. 206. és 221. §-ait is. Iratellenes megállapításnak minősítették, hogy az alperes által biztosított jármű baleset előtti sebessége nem haladta meg a 90 km/órát. Hivatkoztak S.Z. szakértői véleményére, miszerint a helyszínelést

végző rendőr a helyszínrajzon tévesen tüntette fel a gépkocsi kifutási hosszát. A nyomozás során és a perben kirendelt szakértők a pontatlan helyszínrajz alapján állapították meg a távolságot, ami 37 méterrel eltér S.Z. által mérésével megállapított távolságtól. Hangsúlyozták, hogy csak S.Z. járt a helyszínen, és ellenőrizte a rendőrség által készített helyszínrajz adatait. Ezzel az eltéréssel sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem foglalkozott, holott ez azzal a következménnyel jár, hogy megváltozik az alperes által biztosított jármű sebessége. A másik fontos következmény, hogy a gépjárműnek eltért a balesetkori helyzete attól, amit a nyomozás során és a perben kirendelt szakértők megállapítottak. A baleset úgy következett be, ahogy azt S.Z. meghatározta, és nem úgy, ahogy a másik két szakértő. Kifogásolták, hogy a perben kirendelt szakértő többet foglalkozott jogkérdésekkel, mint műszaki szakkérdésekkel, hogy szakvéleménye nem tartalmaz számítási mellékleteket, ami ellenőrizhetővé tenné a szakértői véleményét. Ezen kifogásaikat már az első- és másodfokú eljárásban is előadták, de azokra az ítéletek indokolása nem tért ki. Megállapíthatónak minősítették, hogy az alperes által biztosított jármű vezetője a balesetet megelőzően minimum 97-103 km/óra sebességgel közlekedett, hogy az ütközéskori sebessége 91-96 km/óra lehetett, hogy az I. rendű felperes a balra kanyarodást már megkezdte, amikor az alperes által biztosított jármű vezetője az előzési manőverbe fogott. A sebességtúllépés hozzájárult, hogy ilyen súlyos baleset következett be. Az alperes által biztosított jármű vezetője megsértette a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját, 25. § (1) bekezdését, 26. § (1) bekezdés a) pontját, 34. § (4) bekezdés a) pontját. Ezzel szemben az I. rendű felperes semmilyen KRESZ szabályt nem sértett meg, amit a szabálysértési ügyben jogerősen megállapítottak. Az eljárás bíróságok a Ptk. 346. § (1) bekezdését megsértve utasították el a keresetüket, mert kizárólag az alperesi biztosítottat terheli felróhatóság, az I. rendű felperest nem. Álláspontjuk szerint a kereset összecszerűségét bizonyították, erre tekintettel mód van a jogerős ítélet megváltoztatására, de ha a Kúria álláspontja szerint az összecszerűség tárgyában további bizonyítás szükséges, úgy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságot kérték az új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítani.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet a tárgyalás megkezdéséig nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban jelölte meg, hogy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy per tárgyát képező közúti balesetből eredő károk megtérítéséért az alperest nem terheli felelősség. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, a perben támadott jogerős ítélet azonban a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A felperesek kereseti tényállítása volt, hogy a közúti balesetet jogellenes, a KRESZ előírásaiba ütköző magatartásával kizárólag az alperes által biztosított jármű vezetője idézte elő, az I. rendű felperes magatartása abban semmilyen módon nem hatott közre. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján e körben a bizonyítás a felperest terhelte. A baleset bekövetkezésének körülményeire három szakértőtől származó szakvélemény állt rendelkezésre. A balesetben részes másik jármű vezetője ellen közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt indított nyomozás során D.I. szakértő arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által biztosított jármű vezetője részéről nem állapítható meg az engedélyezett sebesség túllépése, a baleset akkor lett volna elkerülhető, ha az I. rendű felperes meggyőződik a mögöttes forgalomban részt vevő jármű helyzetéről a kanyarodás megkezdése előtt, és a kanyarodást elhalasztja, amíg a másik jármű az előzést be nem fejezi. Az eredetileg az I. rendű felperes által felkért - utóbb a vele szembeni szabálysértési eljárásban kirendelt - S.Z. szakértő szerint a baleset azért következett be, mert a másik jármű az engedélyezettet meghaladó sebességgel úgy közelítette meg az I. rendű felperes által vezetett járművet, hogy az előzést csak 2-3 autónyi távolságról kezdte meg, így az I. rendű felperes a kanyarodás megkezdésekor a tükrében még nem láthatta a mögötte érkező gépkocsit, mivel az akkor még nem kezdte meg a kanyarodást. Az elsőfokú bíróság megkísérelte a két szakértő véleménye közötti ellentmondás feloldását, és mert nem vezetett eredményre, rendelte ki B.G. szakértőt. A perben kirendelt szakértő szerint az I. rendű felperesnek jól beállított visszapillantó tükrök segítségével módja lett volna figyelemmel kísérni a mögötte érkező jármű sebességét, távolságát, lassítási lehetőségét, és felismerni azt is, hogy az már balról előzési kényszerbe került. A közúti baleset körülményeit a különböző eljárásokban vizsgáló három szakértő közül kettő arra az álláspontra, jutott, hogy azt az I. rendű felperes idézte elő a kanyarodás oly módon történő megkezdésével, hogy nem győződött meg arról, a mögötte haladó jármű előtt a balra kanyarodást be tudja-e fejezni. Emellett azt is értékelni kellett, hogy nem volt egyértelműen bizonyított, miszerint a felperes az irányjelző használatával jelezte volna a kanyarodási szándékát, és hogy ezt a másik jármű vezetőjének észlelnie kellett volna. Az sem volt egyértelmű, hogy az ütközéskor a felperes már megkezdte-e a kanyarodás, vagy csak szándékában állt. A keresetlevél szerint meg kívánta kezdeni, de még nem kezdte meg a kanyarodást, míg máshol (nyomozati tanúkihallgatási jegyzőkönyv, jelen perbeli személyes

előadás) már megkezdett kanyarodásról szólt. A keresetlevél azt tartalmazza, hogy a baloldali visszapillantó tükörből és a belső tükörből is meggyőződött a mögöttes fogalomról, míg a nyomozati eljárásban tett tanúvallomásaiban csak a visszapillantó tükört említette, hogy abban nem észlelt mögöttes forgalmat. Mindehhez járul, hogy a szakértői vélemények mellékletét képező fotók alapján megállapítható, a baleset helyszínén az út kanyarulata enyhe ívű, és nincs olyan pontja, ahol valamennyi tükör alkalmazásával ne volna belátható a mögöttes forgalom. Mindezeket a körülményeket értékelve a Kúria álláspontja szerint az első- és másodfokon eljáró bíróság okszerű mérlegelés eredményeként jutott arra a következtetésre, hogy kétséget kizáróan nem bizonyított, miszerint a káresemény bekövetkezésében kizárólag az alperes által biztosított jármű vezetőjét terheli közlekedési szabályszegés, és ez a szabályszegés idézte elő a balesetet. Tehát a jogerős ítéletben a bizonyítékok értékelésénél nem történt kirívóan okszerűtlen mérlegelés, ez okból a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, és erre tekintettel azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati tárgyalás befejezéséig az alperes részéről jogtanácsosi díjat megalapozó tevékenység nem volt megállapítható, ezért a Kúria az alperes javára a perköltség megállapítását mellőzte (Pp. 270. § (1), 79. § (1) bekezdés). A le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1), 74. § (3) bekezdésén, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. § (2) bekezdésén alapult.

Budapest, 2013. november 27.

. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, dr. Szűcs József s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

írnok